

زندگی پر ماجرای زنان دربار پهلوی

اشرف

زهره شیشه چی — علی اصغر طاهری

بخش بین المللی کتاب راونیز

کد پستی - ایران - تهران ۱۴۱۷۳-۱۱۶۶۶

۰۹۱۲۷۰۰۸۶۰۹ - ۰۹۱۹۳۰۹۹۹۶۳ - ۰۹۳۶۲۵۸۴۴۱۰

ایمیل: ravniz_publish@yahoo.com

- نام کتاب: زندگی پر ماجرای زنان دربار پهلوی - اشرف
- نویسنده: زهره شیشه چی - علی اصغر طاهری
- مشاور طرح: بخش راونیز
- لیتوگرافی: تراپید گرافیک
- چاپ، صحافی: چاپخانه فرشویه
- چاپ اول: ۱۳۹۳
- تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه
- شابک: ۶-۶۸-۶۳۹۸-۶۰۰-۹۷۸

سرشناسه	: شیشه چی، زهره، طاهری - علی اصغر
عنوان و نام پدیدآور	: زندگی پر ماجرای زنان دربار محمدرضا پهلوی: اشرف / زهره شیشه چی، علی اصغر طاهری.
مشخصات نشر	: مشهد: انتشارات داریوش، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۳۲۰ص: مصور (بخشی رنگی).
شابک	: ۶-۶۸-۶۳۹۸-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۳۱۱ - ۳۱۶.
موضوع	: اشرف پهلوی، ۱۲۹۸ -
موضوع	: محمدرضا پهلوی، شاه ایران، ۱۲۹۸ - ۱۳۵۹.
موضوع	: زنان درباری -- ایران -- سرگذشتنامه
موضوع	: ایران -- تاریخ -- پهلوی، ۱۳۰۴ - ۱۳۲۰
موضوع	: ایران -- تاریخ -- پهلوی، ۱۳۰۴ - ۱۳۵۷ -- زنان درباری
شناسه افزوده	: طاهری، علی اصغر،

* راونیز یکی از شهرهای دوره هخامنشی در استان خراسان شمالی است.

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۱۳
به جای مقدمه.....	۲۱
خانواده اشرف پهلوی.....	۲۹
رضا پهلوی پدر اشرف.....	۳۰
تاج الملوك مادر اشرف.....	۶۴
علیرضا پهلوی برادر اشرف.....	۶۸
شمس (خدیجه) خواهر اشرف.....	۷۰
محمدرضا پهلوی برادر اشرف.....	۷۲
اشرف پهلوی.....	۱۰۷
شخصیت و ویژگی های روانی اشرف پهلوی.....	۱۰۹
اشرف و همسران شاه.....	۱۱۴
همسران اشرف پهلوی.....	۱۲۷
فساد اخلاقی و مالی اشرف.....	۱۴۳
اعتیاد اشرف به قمار و دائر کردن قمار خانه.....	۱۴۷
فعالیت های اشرف در داد و ستد مواد مخدر.....	۱۵۴

- ۱۵۸..... شراب خواری در خاندان پهلوی
- ۱۶۰..... اشرف و قاچاق عتیقه
- ۱۶۴..... فساد مالی برادران شاه
- ۱۶۷..... اشرف پهلوی رکور دار فساد مالی
- ۱۷۷..... افشاگریهایی از فساد مالی خاندان سلطنتی
- ۱۷۸..... اقدامات اشرف برای کسب پول
- ۱۸۰..... محمد مسعود در برابر اشرف
- ۱۸۳..... امیر مختار کریم پور شیرازی
- ۱۸۷..... فساد جنسی اشرف
- ۲۳۱..... اشرف پهلوی و سیاست
- ۲۳۵..... تأثیرات اشرف بر تصمیمات شاه
- ۲۳۷..... اشرف و استالین
- ۲۳۷..... اشرف و ترومن
- ۲۳۸..... اشرف و مصدق
- ۲۴۱..... اشرف و کودتای ۲۸ مرداد
- ۲۴۴..... اشرف پهلوی و هژیر

۲۴۸..... اشرف پهلوی و علی سهیلی

۲۵۶..... اشرف وزنه ی اقتدار آمریکا

۲۵۸..... ایجاد شاخه ی سیاسی

۲۶۱..... اشرف بعد از انقلاب اسلامی

۲۶۹..... تصاویر

۳۱۱..... منابع

۳۱۵..... مقالات

پیشگفتار:

دربار پهلوی دوم، آمد و شد زنان متعددی بوده است. بسیاری از این زنان با توجه به خط مشی حکومت پهلوی و رفتار درباریان از جامعه زنان مسلمان این مرز و بوم نبودند. در عین حال در میان آنان افرادی بودند که در بی‌بند و باری و انحرافات اخلاقی و در عین حال نفوذ در حاکمیت کشور گوی سبقت را از سایرین ربودند.

اشرف پهلوی دختر رضاخان و دوقلوی محمدرضا پهلوی از معارفی است که حضور و نفوذ تعیین کننده او در هیأت حاکمه، بیانگر جو اخلاقی و فرهنگی حاکم بر دربار می‌باشد. آنچه ذیلاً از نظر خوانندگانی گرامی می‌گذرد، معرفی چهره اشرف پهلوی است.

اشرف پهلوی در چهارم آبان ۱۲۹۸ در بیمارستان احمدیه تهران همراه برادر دوقلوش محمدرضا متولد شد. سن اشرف چند ساعت کوچکتر از محمدرضا پهلوی بود. مادرش تاج‌الملوک دولت‌شاهی - دختر تیمور خان آیرملو از فرماندهان تیپ قزاق - یکی از چهار همسر رضاخان پهلوی بود. ۱ اشرف و محمدرضا دو سال بعد از تولد شمس به دنیا آمدند و این سه نفر و علیرضا پهلوی، تنی یکدیگر بودند.

اشرف در مدرسه زرتشتی‌ها تحصیل کرد. اما تحصیلات دانشگاهی نداشت. او زبان فرانسه را توسط مادام «ارفع» در خانه خواند و با مطالعه رمان‌هایی به زبان

فرانسه به داستان‌های عاشقانه فرانسوی علاقه‌مند شد. او درباره تحصیلاتش می‌نویسد: «پدرم چون از کمبود تحصیلات رسمی خود رنج می‌برد، تصمیم گرفت که ما تحصیل کنیم و دست کم یک زبان خارجی یاد بگیریم. به همین جهت مادام ارفع را که همسر فرانسوی یکی از افسران ارتش بود، استخدام کرد تا به ما زبان فرانسه بیاموزد. اما ساعتی که ما با خانم ارفع می‌گذراندیم، شباهتی به کار در کلاس درس نداشت. چون او در این ساعات درهای دنیای تازه و ناشناخته‌ای را به روی ما می‌گشود. دنیای سحرآمیز و ناآشنا و شهری به نام پاریس که ما را شیفته و مسحور خود ساخته بود.»

اشرف پهلوی در دوران نوجوانی و بلوغ با مهرپور تیمورتاش فرزند وزیر دربار رضاخان روابطی داشت اما پس از آن که تیمورتاش به اتهام جاسوسی برای شوروی مطرود رضاخان شد، این رابطه محدود و کم‌رنگ شد.

اشرف در ۱۳۱۷ به اصرار پدر و علیرغم میل باطنی‌اش با علی قوام پسر ابراهیم قوام - قوام‌الملک - ازدواج کرد. قوام‌الملک از رهبران عشایر جنوب ایران بود که در سالهای پایانی حکومت قاجار نقش مؤثری در تحکیم سلطه سیاسی و نظامی انگلیس در جنوب کشور ایفا کرد. او دارای ۴ فرزند به نامهای علی، رضا، ایرن‌دخت و ملک‌تاج بود. ملک‌تاج با امیر اسدالله علم ازدواج کرد و علی با اشرف وصلت نمود. ولی این وصلت هرگز باب میل و رغبت اشرف نبود و به همین دلیل تنها تا زمان حضور رضاشاه در کشور دوام یافت و پس از تبعید وی، اشرف بلافاصله از همسرش

جدا شد. اشرف از این ازدواج که در فضائی عاری از پیش‌زمینه‌های عاطفی و اخلاقی صورت گرفت به تلخی یاد می‌کند «در حالی که پیراهن سفید به تن داشتم، در مراسم عروسی مشترکی که برای من و شمس برپا شده بود، تن به ازدواج دادم. اما اگر پیراهن سیاه پوشیده بودم، مناسب‌تر بود.»

اشرف پس از سقوط حکومت پدرش که با تبعید او همراه شد، توانست از علی قوام جدا شود. او سپس به «مهرپور» فرزند تیمورتاش وزیر دربار رضاخان می‌اندیشید. اما وی در سانحه اتومبیل درگذشت و اشرف به فرزند دیگر تیمورتاش به نام هوشنگ دل بست. طبعاً محمدرضا پهلوی هرگز با ازدواج خواهرش با کسی که پدرش در زندان توسط رضاشاه به قتل رسیده بود، موافقت نکرد.

در بهمن ۱۳۲۰ که فوزیه همسر اول شاه به حالت قهر عازم مصر شد، اشرف به درخواست برادرش با فوزیه همسفر شد. اما سفر اشرف به مصر و مشاهده میهمانی‌ها، باشگاه‌های شبانه، مجالس رقص و مشروب‌خواری و معاشرت‌ها و معاشقه‌های درباریان مصری، وی را بیشتر از گذشته، بی‌قید و بند ساخت. اشرف در سفر به مصر عاشق یک تاجر مصری که فرزند یکی از وزیران مصر بود شد و او را که احمد شفیق نام داشت با خود به تهران آورد و در اسفند ۱۳۲۲ رسماً با وی ازدواج کرد. به دنیا این ازدواج، شفیق به اصرار اشرف از ملیت مصری خود دست کشید و ملیت ایرانی پذیرفت. اما این ازدواج نیز تنها هفت سال دوام آورد.

اشرف در سال ۱۳۲۵ به مسکو رفت و با استالین ملاقات کرد. در سال ۱۳۲۶ راهی آمریکا شد و با ترومن دیدار کرد. او در ۶ اردیبهشت ۱۳۲۶ به ریاست سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی که پایگاهی برای جمع‌آوری پول و ثروت بود منصوب شد. سپس با توجه به توصیه پدرش که از وی خواسته بود در ایران مانده و برادرش را یاری دهد، تلاش کرد در تصمیمات شاه نفوذ کند. او تا قبل از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ با تشکیل جلسات متعدد به شاه امر و نهی می‌کرد. شاه هم که در مقابل خواهر خود کمرو و بی‌دست و پا بود، به مدت یک دهه تسلیم اکثر خواسته‌های او بود. مشاوران و دستیاران اشرف در تصمیم‌گیریها، افرادی چون علی سهیلی، عبدالحسین هژیر و سپهبد علی رزم‌آرا بودند. این عده تسلیم و مطیع محض اشرف بودند.

در طول بیش از ۱۰ سال اشرف مرکز نقل و کانون قدرت و منشاء تأثیرگذاری بر تصمیمات شاه بود و همه مقامهای مهم سیاسی حتی وزیران و سفیران با نظر او تعیین و تأیید می‌شدند. سازمان «سیا» در بخشی از گزارش خود راجع به شخصیت اشرف می‌نویسد:

اشرف خواهر دوقلوی شاه یکی از جاه‌طلب‌ترین و مهم‌ترین حامیان شاه و مهم‌ترین یاران او در طول سالهای مدید سلطنتش بوده است... این خصوصیات، به خصوص در دوره‌ای که ضعف شاه مهم‌ترین مشخصه وی بود، نمایان می‌شد. به

عمین علت سفارت امریکا در سال ۱۹۵۱ گفته بود: که اشرف عزم راسخ بیرحمانه پدرش را دارد.

اشرف در سال ۱۳۲۱ زمانی که شاه تحت تأثیر سیاستهای قوام در کشور و حمایتهای انگلیس و آمریکا و نمایندگان مجلس از وی احساس ضعف و انزوا کرد و تصمیم خود برای استعفا سخن به میان آورد با عصبانیت و پرخاش، براو فریاد زد و از اظهار ضعف او شدیداً انتقاد نمود. او حتی به شاه قول داد که به قیمت مخالفت با قوام و تضعیف او اجازه نخواهد داد سلطنت برادرش تضعیف شود. اشرف با این پافشاری و جار و جنجال به محمدرضا روحیه داد و او را آرام کرد.

اشرف پهلوی در دهه ۱۳۲۰، به نوعی زمامدار پشت صحنه و حافظ شیرازه حکومت محمدرضا پهلوی بود. او در سیاست، اقتصاد، فرهنگ و حتی امور اجتماعی جامعه ایران دخالت داشت. تأسیس نمایشگاههای مد بانوان، فراخواندن مانکنها به ایران، راهاندازی قمارخانهها و کازینوهای سلطنتی بابلسر و رامسر، احضار پزشکان برجسته اروپائی برای جراحیهای پلاستیکی به روی چهره خانمهای مورد نظر دربار از جمله اقدامات اشرف در سالهای دهه ۱۳۲۰ بود. در این مدت اشرف به روزنامه‌نگاران، شاعران و روشنفکران نزدیک شد و با آنان جلسات و مجالس مشترک هفتگی ترتیب داد.

اما در دوران قدرت گرفتن مصدق، تبعید اشرف به اروپا به دستور مصدق و قطع ارز مورد نیاز وی، لطمه بزرگی برای او بود. اشرف برای اولین بار مجبور شد تا برای تأمین مخارج روزمره مایملک خود را بفروشد. او تنها از محل فروش لباسها و عتیقه‌جات همراه خود ۳۰ میلیون فرانک به دست آورد. علاوه بر این مبالغ هنگفتی نیز ارز از تجار ایرانی مقیم فرانسه قرض گرفت، اما هرگز به آنان باز نگردانید.

زندگی اشرف در فرانسه با آلودگی‌های اخلاقی فراوانی همراه شد. او در رستوانی در پاریس با جوانی به نام مهدی بوشهری آشنا شد. بلافاصله از احمد شفیق جدا شد و به عقد بوشهری درآمد. این در حالی بود که از شفیق دو فرزند و از علی قوام یک فرزند داشت.

اشرف پس از سه سال تبعید در اروپا، اواخر ۱۳۳۲ به ایران بازگشت و فعالیتهای قبلی‌اش را از سر گرفت. گردآوری ثروت از راههای نامشروع، پورسانت‌گیری، زد و بند با شرکتهای خارجی و سوء استفاده‌های گسترده مالی، تشکیل محافل شبانه و روابط گسترده نامشروع از اقدامات عادی اشرف پس از بازگشت به تهران بود.

اشرف از سال ۱۳۳۵ وارد شبکه داد و ستد مواد مخدر شد و از این معاملات میلیاردها دلار ثروت اندوخت و پیگیری بسیاری از محموله‌های مرفین، تریاک و هروئین در کشور به اشرف و افراد وابسته به وی می‌رسید.

در دو دهه آخر عمر سیاسی حکومت پهلوی، اشرف یکی از مهمترین وزنه‌های اقتدار آمریکا در ایران شد. او که در جریان کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ خود با شبکه مأموریت «سیا» در ایران همکاری کرد، توانست به تدریج روابط خود را با «سیا» و رجال و سیاستمداران آمریکایی تقویت کند. سفرهای متعدد اشرف به آمریکا در طول دهه چهل سبب تحکیم روابط تهران واشنگتن شد. از آن پس رابطه اشرف با راکفلر، کسینجر و دیگر فعالان عرصه سیاست آمریکا تقویت شد.

در اسفند سال ۱۳۴۸ وی به ریاست کمیته ایرانی حقوق بشر نیز منصوب شد! اشرف علاوه بر این سمت نایب رئیس کمیته ملی پیکار با بیسوادی، رئیس سازمان زنان ایران و نایب رئیس سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی نیز بود.

انگیزه محمدرضا پهلوی برای گماردن وی در رأس مراکز و سازمانها و هیئتهای نمایندگی، مهار رفتار افسار گسیخته وی و کسب وجهه برای او بوده است بدون آنکه باطناً اعتقادی به کارایی و تواناییهای اشرف پهلوی داشته باشد.

اشرف در آستانه پیروزی انقلاب اسلامی بیشتر اموال گرانبها، تابلوها، فرشها و اندوخته‌های خود را از ایران خارج کرد و به منزل مسکونی‌اش در نیویورک و

ویلاش در نیس فرانسه برد. هنگام پیروزی انقلاب اسلامی ، وی صدها میلیون دلار در حسابهای بانکی در نیویورک، لندن، پاریس و سوئیس داشت. اشرف اکنون در امریکا به بیماری آلزایمر دچار شده و حافظه خود را نیز از دست داده است.

www.ketab.ir